

[Kirkegaard.]

står parat til at imødekomme alle rimelige og fornuftige anmodninger om lån, også til forbedring og til fornyelse af landbrugets avlsbygninger. Men når man kender landbrugets forhold indefra, som jeg mener at gøre, er billedet nu ikke så lyst, i hvert tilfælde ikke for alle landmænd.

Nu er det en kendt sag, at forholdsvis velhavende mennesker uden besvær og uden større vanskelighed kan låne penge i en bank og i en sparekasse, men vi ved også alle sammen, at det ikke er så let for den mindre velhavende, og det kan formentlig ikke være anderledes. Men blandt disse mindre velhavende landmænd, som først og fremmest bør have mulighed for lån efter denne lov, tænker jeg i særlig grad på de mange unge mennesker, som hvert år må afløse den ældre generation inden for landbruget. Selv om de unge mennesker har været meget dygtige og meget sparsommelige, må de i almindelighed bruge hele deres opsavede kapital og også den kaution, som de kan opnå gennem familie og nære pårørende, for at overtage en ejendom. Men det er ikke let, eller jeg kan rettere sige, det er meget svært at få driften af en landejendom til at svare regning, hvis alle kreditmuligheder er opbrugt ved overtagelsen.

Når en landejendom skal sælges, er der altid en køber, der vil give, skal vi sige 20-25 pct. mere, end ejendommen kan forrente i den stand, hvori den er. En køber må betale ikke bare, hvad en ejendom er værd, men hvad den kan blive værd i en dygtig mands hånd, og det vil sige, at der skal forbedringer til; men til de forbedringer, som helst skal gennemføres forholdsvis hurtigt, mangler der jo i mange, mange tilfælde, således som jeg har prøvet på at antyde, kapital.

Sådan omtrent er forholdet ved generationsskiftet inden for landbruget, og derfor mener jeg, der er grund til at takke for det lovforslag, vi her har til behandling. Jeg tror, jeg kan tale på mange landmænds vegne, og af de mange henvendelser, jeg har fået fra landhåndværkere, ved jeg, at også de, i hvert fald en stor del af dem, er interesseret i, at loven gennemføres og kommer til at virke omtrent som hidtil.

Ifølge lovforslaget skal man kunne opnå

mindre lån til nødvendige forbedringer uden kaution, når andre kreditmuligheder er opbrugt og lånet i øvrigt kan placeres inden for 110 pct. af panteværdien. Af erfaring ved vi, at statens risiko er ringe; der har jo hidtil ikke været tab, som er værd at nævne. Jeg har den opfattelse, at lovforslagets formål er en investering, som vil give gode renter, og som derfor bør gennemføres.

Af enkeltheder vil jeg nævne — det er også nævnt af foregående ordførere — at det nu og da har været vanskeligt at få lån til at rykke tilbage for en fornuftig omprioritering af en ejendom. Jeg beder om, at det i fremtiden må blive noget lettere, når pantesikkerheden i øvrigt opretholdes. Jeg mener, det bør formuleres sådan i loven, at lån skal rykke tilbage for en fornuftig omprioritering, når ikke særlige forhold taler derimod. Sådan omtrent vil jeg gerne have det formuleret, men det kommer vi formentlig til at snakke med den højtærede finansminister om under det udvalgsarbejde, som jeg regner med forestår.

Dermed vil jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Kristian Kristensen: Jeg kan egentlig godt give tilslutning til det ærede medlem hr. Kirkegaards motivering for at tilslutte sig lovforslaget.

Lovforslaget tilsigter en udvidelse af loven af 16. april 1957. Det er dog ikke en udvidelse af rådighedsbeløbet, det er en udvidelse af anvendelsesområdet. Når det er sådan, som det vitterlig er, at rådighedsbeløbet ikke er brugt, så kan det have forskellige grunde; det kan jo også have den grund, at anvendelsesområdet har været for snævert. Hidtil har lånet skullet anvendes til såkaldte staldhygiejniske foranstaltninger, nu er det meningen, at det skal kunne anvendes til forbedringer af landbrugsbygninger og nyanlægsåsom kartoffelopbevaringshuse. Det finder jeg er fornuftigt, og jeg kan sådan set godkende denne udvidelse af lovens anvendelsesområde.

Jeg vil tilføje, at da det er lån, som forrentes fuldt ud, koster ordningen sådan set ikke skatteyderne noget; det er jo lån, der forrentes med normal rente.

Jeg kunne så til slut have lyst til, efter